

száma megmaradt. (Utalni kell itt a lótenyésztés oroszországi védőszentjei, Flor és Lavr analógiájára.)

Az óorosz művészet, a köznapi élet rituális szokásai és a népi kalendáriumok azt bizonyítják, hogy az emberek munkáját és köznapi élete új tartalommal történő feltöltődését hogyan befolyásolták a keresztény szentek és ünnepek, s a mindennapi életben milyen szorosan áthatották azt a pogány hagyományok. A keresztény szentek különböző okoknál fogva vették át a földművelés és állattenyésztés védőszentjeinek funkcióját: leggyakrabban azért, mert a pogány isten és a keresztény szent ünnepe ugyanarra a napra esett, ritkább esetekben a nevek egybehangzása vagy a hivatalos keresztény forrásokban található életrajzi elemek befolyásolták az agrárszentek évi ünneprendjét és feladatait. Sok szent alakjára erősen hatottak a folklórban fellelhető mitologikus elemek, amelyek mintegy összekötötték a kereszténység felvétele előtti időszak perszonalizált, jótékony természeti erőit és a modern szertartásokat, amennyiben az archaikus elemek a helyi néphitben ugyanahhoz a naphoz kötődtek.

Az ikonok és díszítőművészeti alkotások, amelyek a népi fantázia különös, olykor szeszélyes világát ábrázolják, nemcsak a szentek jellemvonásait és arculatát juttatják el hozzánk, hanem népszerűségük is tanúskodnak.

Az alakok ábrázolása gyakran ideológiai beállítottságot is kifejez, az ikonográfiai típusok változásait történelmi okokkal lehet magyarázni. Noha a szentek – gyakran nem elvont egyháztörténeti személyek, hanem valóságos helyi lakosok voltak jelen. Ez a tény távolról sem nyomta rá bélyegét az ikonfestészetre. Kétségtelenül jobban megfigyelhetők a reális és irreális elemei a folklórban és a hagyományos szertartásrendben, ahol a pogány és keresztény elemek világosan és elkülönülten fellelhetők.

DIE HEILIGEN DES ALTRUSSISCHEN AGRARKULTES

Im Agrarkultus der Völker, die das Erbe des byzantinischen Christentums in sich tragen, nehmen die Heiligen, die die wichtigsten Traditionsmerkmale aus der Heidenzeit direkt vererben, einen außerordentlich wichtigen Platz ein. Der kulturelle Zeichenwechsel, bei welchem einige orthodoxe Heilige als Ergebnis eine hervorgehobene Rolle in der Gewohnheitsordnung der landwirtschaftlichen Handlungen eines Kalenderjahres erhielten, erfolgte in Rußland im Verlauf von fast drei Jahrhunderten fast ohne jeden Konflikt. Die Studie behandelt die sakralen Beziehungen des nordrussischen Agrarkultes, indem die mit dem Volk verknüpfbaren wichtigsten Ereignisse des Kultes und der kultischen Handlungen dargestellt werden. Im russischen Agrarkultus genossen der Heilige Nikolaus, der Heilige Georg, der Heilige Blasius, Flor und Lavr (Florus und Lavrus) besondere Hochachtung. Die mit all diesen verbundenen Rituale und Folklorelemente der Rituale bewahren solche archaischen Züge, die auf die Zeit vor der Annahme des Christentums hinweisen.

Die apotropäische Rolle der Agrarheiligen kann bei der volkstümlichen Religiosität des nordrussischen Bauerntums in sämtlichen, mit der Landwirtschaft verbundenen Kulthandlungen entdeckt werden.

Jelena Vinogradova